

مقاله پژوهشی

نقش شهرهای کوچک در تحولات فضایی روستاها (مطالعه موردی: روستاهای بخش اورامان)

سعید سجادی^{۱*} و حسین کریمزاده^۲

تاریخ دریافت: ۲۸ بهمن ۱۳۹۹

تاریخ پذیرش: ۱ مهر ۱۴۰۰

چکیده

با توجه به شرایط عصر حاضر روابط شهر و روستا دو پدیده مجزا و بی‌نیاز از یکدیگر نیستند، هرگونه مطالعات در مورد آن‌ها باید به روابط متقابل و پیوندهای میان آن‌ها توجه داشت. روابط متقابل با ماهیت اثرگذار و اثرپذیرشان، روندهای سکونت‌ی شهر و روستا را هدایت کرده و در نهایت موجبات توسعه هریک را فراهم می‌کنند. براین اساس هدف از تحقیق حاضر بررسی نقش شهرهای کوچک در تحولات فضایی روستاهای پیرامونی است که در این پژوهش بخش اورامان به عنوان محدوده مورد مطالعه انتخاب شده است. روش پژوهش از لحاظ هدف کاربردی و به لحاظ ماهیت گردآوری اطلاعات توصیفی-تحلیلی می‌باشد و جمع‌آوری داده‌ها مبتنی بر مطالعات کتابخانه‌ای و پرسشنامه می‌باشد. جامعه آماری پژوهش شامل سرپرست خانوار روستایی منطقه مورد مطالعه است. تعداد سرپرست خانوار ۱۵۱۲ نفر بوده است که طبق محاسبه فرمول کوکران حجم نمونه ۳۰۷ بوده است و سپس با اعمال فرمول تصحیح کوکران تعداد ۲۵۴ سرپرست خانوار جهت نمونه انتخاب شدند و مورد پرسشگری قرار گرفتند. نتایج نشان داد که میزان تغییرات توسعه در روستاهای بافاصله کمتر از ۱۰ کیلومتر، ۲۰-۱۰ کیلومتر و بیش از ۲۰ کیلومتر از شهر تفاوت معنی‌داری دارد. به عبارت دیگر، فاصله روستا از شهر بر میزان تغییرات توسعه روستاها تأثیر دارد. همچنین میزان بعد اقتصادی، بعد اجتماعی و بعد سیاسی و کالبدی در روستاهای بافاصله کمتر از ۱۰-۲۰ کیلومتر و بیش از ۲۰ کیلومتر از شهر تفاوت معنی‌داری دارند. به عبارت دیگر، فاصله روستا از شهر بر میزان تغییرات بعد اقتصادی، بعد اجتماعی و بعد سیاسی و کالبدی روستاها تأثیر دارد. در بررسی مؤلفه‌ها هم مشاهده می‌شود که میزان اشتغال، کشاورزی، صنعت، خدمات، فرهنگی و ورزشی، بهداشتی و درمانی، جامعه‌شناسی و روانشناسی و کالبدی و زیست محیطی در روستاهای بافاصله کمتر از ۱۰ کیلومتر، ۲۰-۱۰ کیلومتر و بیش از ۲۰ کیلومتر از شهر تفاوت معنی‌داری دارند. همچنین بین میزان ارتباطات مجازی و میزان مراجعه مستقیم به شهر رابطه معنی‌داری وجود ندارد. در تبیین عدم رابطه بین میزان ارتباطات مجازی و میزان مراجعه مستقیم به شهر، می‌توان گفت که افزایش فضای مجازی در روستاها نمی‌تواند مراجعه به شهر را کاهش دهد. چرا که نیاز به بهره‌مندی از خدمات و تأمین نیاز، نمی‌تواند وابسته به فضای مجازی باشد و افراد صرف استفاده از فضای مجازی یا عدم استفاده باید نیازها و خواسته‌های خود را تأمین نمایند که این تأمین می‌تواند به شکل مستقیم یا غیرمستقیم باشد.

کلمات کلیدی: فاصله؛ شهرهای کوچک؛ تحولات فضایی؛ روستاها و بخش اورامان

۱- دانش‌آموخته کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی دانشگاه تبریز

۲- عضو هیات علمی گروه جغرافیا دانشگاه تبریز

*- نویسنده مسئول: (Saeedsajadi.Geo@Gmail.Com)

مقدمه

توجه اندیشمندان قرار گرفت (ایزیابهر^۶، ۲۰۰۴). کانون‌های کوچک شهری، اولین هسته‌های شهری در ارتباط با نقاط روستایی، به‌عنوان حلقه اتصال نواحی روستایی با شهرهای بزرگ قلمداد می‌شود که نقش مهمی در توسعه روستاها دارد (مکانیکی و همکاران، ۱۳۹۵). شهرهای کوچک به‌واسطه ارتباط بلافضلی که با نقاط روستایی پیرامون خود دارند، می‌توانند در صورت به‌دست آوردن هویت واقعی خویش در نظام سکونتگاهی نقش بسیار مهمی را به‌عنوان مراکز رشد در توسعه روستاها بر عهده داشته و خدماتی در زمینه ایجاد بازار، تأمین نهاده‌های کشاورزی (کود، بذر اصلاح‌شده، ماشین‌آلات کشاورزی)، خدمات شهری، آموزش، بهداشت و غیره برای حوزه روستایی خود فراهم کنند (امکچی، ۱۳۸۳). بنابراین در فرآیند برنامه‌ریزی توسعه روستایی، تقویت و رشد شهرهای کوچک را نمی‌توان نادیده گرفت زیرا این کانون‌ها امکانات و خدماتی را به نواحی روستایی خود ارائه می‌دهند و می‌توانند نقش به‌سزایی در توسعه نواحی روستایی داشته باشند (رضوانی و همکاران، ۱۳۸۶).

در ادبیات جدید برنامه‌ریزی فضایی، بر روی نقش شهرهای کوچک در فرآیند توسعه منطقه‌ای و ملی تأکید می‌شود. فرض بر این است که این شهرها به‌عنوان واسطه بین مناطق روستایی با شهرهای بزرگی عمل کنند که تصمیم‌گیری‌های اقتصادی و ادراکی متمرکز دارند. توجه روز افزون به نقش شهرهای کوچک در توسعه به عوامل زیادی همچون رشد زیاد مادر شهرها، شکست سیاست‌های توسعه متمرکز بر روی شهرهای بزرگ و نادیده گرفتن منابع روستایی مربوط است (تورا^۷، ۱۹۹۷). ایده و موضوع مطالعه تأثیر کارکردهای شهرها یا نقاط شهری کوچک در سطح منطقه‌ای و محلی شاید اولین بار با کار جانسون^۸ (۱۹۷۰) و بحث «مرکز توسعه روستایی» توسط فانل (۱۹۷۶)

اکثر جمعیت شهری کشورهای در حال توسعه در شهرهای کوچک و میانی زندگی می‌کنند از سویی جمعیت ساکن در نواحی روستایی این کشورها با این شهرها رابطه نزدیکی برقرار نموده‌اند (اووسو^۱، ۲۰۰۵). اندیشه تأکید بر نقش شهرهای کوچک در توسعه روستایی و منطقه‌ای مدت زمان زیادی است که در جریان بوده است (تاکولی^۲، ۲۰۰۳). نقش شهرها در توسعه روستایی از طریق پیوندها و مناسبات روستایی-شهری تحقق می‌یابد، مناسبات میان روستا-شهرها هم تغییرات شهری و هم تغییرات روستایی را تحت تأثیر قرار می‌دهد. روابط بین مراکز شهری و مناطق روستایی اطراف شامل جریان مردم، کالاها، پول و اطلاعات به همراه دیگر مبادلات اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی می‌شود (کمانرودی و همکاران، ۱۳۹۸). پارادایم‌های جدید توسعه، شبکه‌ها و جریان‌ها را در نظر می‌گیرند؛ چراکه جریان‌ها و پیوندهای بین نواحی روستایی و شهری مهم است (کنستانتین^۳، ۲۰۱۲). دقیقاً همانند سایر ارتباطات و جریان‌های اجتماعی دیگر، جریان‌های اساسی و مهمی از رفت و آمد مردم، کالا و سرمایه بین شهر و روستا وجود دارد. بنابراین روابط شهری-روستایی در روند برنامه‌ریزی باید پذیرفته شوند (کلیتون و همکاران^۴، ۲۰۰۵). هیندردینک و تیتوس (۱۹۹۸) اظهار می‌دارند که در مناسبات روستایی-شهری نقش شهرهای کوچک بسیار مهم است ولی اکثراً نادیده گرفته می‌شود (هیندردینک و تیتوس^۵، ۲۰۰۲). از این رو برای دستیابی به ایجاد تعادل فضایی منطقی‌تر سکونتگاه‌ها، شهرهای کوچک به‌ویژه شهرهایی که موقعیت استقرار آنها در شبکه سکونتگاه‌ها به‌عنوان عامل و واسط میان کانون‌های شهری و روستایی عمل نمایند، مورد

1- Owusu
2- Tacoli
3- Constantin
4- Clayton et
5- Hinderdink and Titus

6- Egziabher
7- Tuerah
8- Johnson

بازاریابی محصولات روستاهای پیرامونی چه اثری داشته‌اند؟ با ارائه راهکارهای مطلوب گامی مؤثر در رفع خلاهای تحقیقاتی بردارد. به همین جهت تلاش شده است ابتدا پارامترهای مؤثر در روابط شهر و روستا شناخته شود و با استفاده از تکنیک‌های آماری عوامل مؤثر در توسعه‌ی روستایی ارائه گردد و در ادامه متغیرهای تأثیرگذار روابط شهر و روستا، در بخش اورامان مورد بررسی قرار گرفته است.

پیشینه و مبانی نظری

بررسی‌ها نشان می‌دهد، تحقیقات راجع به نقش شهرهای کوچک در توسعه منطقه‌ای، روستایی در دهه‌های ۷۰ و ۸۰ در اغلب کشورهای در حال توسعه صورت گرفته است که به این نتیجه رسیده‌اند که شهرهای کوچک در صورت برخورداری از شرایط و امکانات لازم، می‌توانند در توسعه روستایی مثرتر واقع گردند. از جمله تحقیقاتی که راجع به تبیین و ارزیابی نقش شهرهای کوچک در توسعه انجام گرفته است. بشرح ذیل می‌باشد.

پور طاهری و همکاران (۱۳۹۳) در پژوهشی از نوع توصیفی _ تحلیلی برای جمع‌آوری داده‌ها و اطلاعات از مطالعات کتابخانه‌ای اسنادی و پیمایش از نوع پرسشنامه استفاده نمودند. نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل یافته‌های پژوهش از طریق نرم-افزار SPSS نشان می‌دهند که نظام توسعه روستایی در استان کرکوک مبتنی بر الگوی شبکه غیر یکپارچه و مدل‌های غیرارگانیک است و جریان‌های فضایی با برتری عناصر شهری صرفاً از روستا به شهر صورت گرفته است و حاکمیت چنین فرایندی موجب محرومیت روستاهای استان شده و سطح رضایت ساکنان را به شدت کاهش داده است.

رخسار زاده و همکاران (۱۳۹۵). در مقاله‌ای به روش توصیفی- تحلیلی بر مبنای داده‌های میدانی (پرسشنامه و مصاحبه) و کتابخانه‌ای و اسنادی به بررسی عوامل تأثیرگذار در

آغاز و مطرح گردید که تقریباً جدیدترین موضوع در کار توسعه منطقه‌ای بود (فنی، ۱۳۸۲). جانسون (۱۹۷۰) موضوع شهرهای کوچک و ارتباط آنها با توسعه روستایی را برای نخستین بار در زمینه برنامه‌ریزی منطقه‌ای می‌بیند و چنین مطرح می‌کند که برای ادغام اقتصاد روستاها با اقتصاد شهرها، وجود شهرهای کوچکتر ضروری است (خراطزبردست، ۱۳۸۳). بدون شک از مصرتین طرفداران این دیدگاه، دنیس راندیلی است که با همکاری رادل در سال ۱۹۷۸، بحث عمیق و گسترده‌ای در این زمینه با تقریر کتاب «عملکردهای شهری در توسعه روستایی» فراهم آورد (فنی، ۱۳۸۲). راندیلی نقش توسعه‌ای شهرهای کوچک و متوسط را در تأمین دامنه‌ای از خدمات برای حوزه نفوذشان مورد تأکید قرار می‌دهد (هیندرینگ و تیتوس، ۲۰۰۵). طرفداران نظریه نقش شهرهای کوچک در امر توسعه معتقدند در صورت تأمین این قبیل نیازها در شهرهای کوچک مسیرهای مهاجرتی تغییر یافته، به جای شهرهای بزرگ، شهرهای کوچک مقصد نهایی روستا خواهد بود (شکویی، ۱۳۸۰). شهر کوچک، بازار و مرکز تجاری مناسبی برای تولیدات کشاورزی به‌شمار می‌آید که این مهم علاوه بر ایجاد اشتغال، انگیزه مؤثری در بهبود کشاورزی حوزه نفوذ، بازگشت بیشتر درآمد این بخش به روستاها و تسریع در توسعه اقتصادی- اجتماعی روستاها خواهد بود. لذا در این رابطه، تقویت شهر کوچک و روستاها مساوی است با تقویت کشاورزی و اقتصاد روستایی (گریل گیل، ۱۹۹۲).

پژوهش حاضر در صدد است چالش‌های مربوط به موضوع را مورد بررسی دقیق قرار داده و با پاسخ به سوالاتی چون؛

۱- میزان تغییرات توسعه در روستاهای مورد مطالعه با شهر اورامان تخت، تحت تأثیر چه عواملی می‌باشد؟

۲- آیا با افزایش استفاده از فضای مجازی، مراجعه مستقیم به شهر کمتر می‌شود؟

۳- بازارها و نهادهای واقع در شهرهای کوچک بر جذب و

پیوندهای روستایی _ شهری در منطقه مورد مطالعه پرداخته‌اند، یافته‌های تحقیق نشان دهنده کاهش مهاجرت از روستاها به نقطه شهری آستارا در دو دهه اخیر بوده است. همچنین در بعد اقتصادی هم باعث بهبود وضعیت درآمد، ایجاد اشتغال جدید و رونق گرفتن فعالیت‌های تجاری و خدماتی و شکل‌گیری بازارچه‌های مرزی شده است.

دادرس و همکاران (۱۳۹۵) در پژوهشی ابتدا به مفاهیم اصلی در باب روابط شهر و روستا، سپس مدل‌هایی که روابط شهر و روستا را مشخص می‌کنند و در نهایت عوامل مؤثر در روابط شهر و روستاها در ایران مورد بررسی قرار می‌گیرد به این نتیجه رسیده‌اند که در بیشتر مطالعات جغرافیایی ایران، در آنچه به عنوان برنامه ریزی به انجام رسیده است، شهر را بدون توجه به روستاها پیدا کرد. در بیشتر مطالعات جغرافیایی ایران، در آنچه به عنوان برنامه ریزی به انجام رسیده است، شهر را بدون توجه به روستا و روستاها را جدای از شهر مورد بررسی قرار داده‌اند، در حالی که بیشتر تئوری‌های توسعه، با روابط شهر و روستا که مانند حلقه‌های زنجیر به هم متصل هستند، تأکید می‌کنند. مسئله روابط شهر و روستا که از دوران باستان بدان پرداخته شده است، از سده نوزدهم موضوع تعاملات بسیاری بویژه در مورد مهاجرت جمعی از روستاییان به شهرها شده است. شهر و روستا در طی قرن‌ها تحولاتی را پذیرا شده‌اند که موجب شکل‌گیری آنها به صورت کنونی شده است

میکانیکی و همکاران (۱۳۹۸) با استفاده از روش آزمون تی تک‌نمونه‌ای به این نتیجه رسیدند که انتظار بر این است که شهرهای کوچک، دارای نقش مثبتی در توسعه روستاها باشند اما طبق نتایج حاصل که در شهرسربیشه در چهاربعد اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و بهداشتی صورت گرفت، مشخص شد این شهر کوچک در کاهش مهاجرت روستائیان به شهرهای بزرگ‌تر و تثبیت جمعیت روستایی خود و ارائه خدمات نقش بسیار کمی داشته و در واقع این مرکز شهری برای جذب مهاجران بالقوه و

بالفعل این نواحی در شرایط موجود، فاقد توانایی لازم بوده است. نتایج نشان دهنده‌ی این است که رشد و توسعه شهرهای کوچک نظیر سربیشه به شرایط اجتماعی و اقتصادی حوزه نفوذ پیرامونی وابسته است و تثبیت جمعیت روستایی و تولیدات کشاورزی به واسطه کارآیی خدمات در این گونه شهرها، تحت-تأثیر قرار گرفته‌اند؛ از سوی دیگر، توسعه شهرهای کوچک هم وابسته به تمرکززدایی این کارکردها از نواحی شهری بزرگ و هم توسعه حوزه نفوذ روستایی با یکپارچه کردن فعالیت‌های غیر زراعی روستایی خواهد بود.

شادباش و همکاران (۱۳۹۹) به منظور بررسی و رتبه‌بندی مهم‌ترین پیامدهای نامطلوب روابط متقابل شهر و روستا در نواحی پیراشهری خمام، از دیدگاه متخصصین، از نرم‌افزار Expert Choice استفاده شده است. نتایج نشان داد از بین پیامدهای نامطلوب روابط متقابل بین شهر و روستا، پیامد کم‌رنگ شدن الگوی سنتی مسکن روستایی و توسعه سبک معماری شهری با وزن ۰/۱۸۷، بالاترین رتبه را به خود اختصاص داده است، در ادامه نیز با استفاده از مدل تصمیم‌گیری WASPAS سعی شده است تا رتبه هر یک از دهستان‌های بخش خمام بر اساس پیامدهای مطرح‌شده سنجیده شود. نتایج نشان داد، به ترتیب دهستان چاپارخانه با مقدار ۰/۶۵۴، دهستان کته‌سر با وزن به دست آمده ۰/۵۳۲، دهستان فرشکی با وزن ۰/۴۲۱ و دهستان اشکیک با وزن به دست آمده ۰/۳۲۱، بالاترین و پایین‌ترین رتبه‌ها را به خود اختصاص داده‌اند.

یاسوری و همکاران (۱۳۹۹) در پژوهشی با ارائه ی فرضیه‌هایی و باتوجه به شاخص‌های مؤثر در تعیین تعامل کارآمد مابین نقاط روستایی- شهری، سعی در تعیین سهم و نقش شهر رشت در توسعه‌ی اقتصاد روستایی و تقویت روابط شهر و روستای استان دارد. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد شهر رشت به دلایلی چون فاصله ی نزدیک و امکان برقراری ارتباط سهل با روستاها و حوزه‌های جدانشدنی خود، وجود محصول مازاد در

جامعه شهری روشن نیست، نمی‌شود عواقب و تبعات را به روشنی تشخیص داد.

مبانی نظری

روابط متقابل شهر و روستا به عنوان یکی از مهم‌ترین عوامل مؤثر در بروز تغییرات اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی در عرصه‌های شهری و روستایی شناخته شده است (طاهرخانی و رکن‌الدین افتخاری، ۱۳۸۳). شهر و روستا در گهواره ناحیه همزیست و هم‌بسترند، از سوی زایش، رشد و تکامل آنها دور از تأثیرات ناحیه‌ای نیست و از دیگر سو با تأثیرات متقابل در هم تنش‌هایی به یکدیگر وارد می‌کنند (فرید، ۱۳۸۴).

پیامدهای فضای ناشی از توسعه یکپارچه نواحی شهری و روستایی را می‌توان از دو جهت مورد بررسی قرار داد:

۱- تأثیرات مثبت نواحی روستایی بر شهرها: مانند ایجاد فرصت‌های شغلی برای نیروی کار در شهرها، عرضه کالاهای ارزان قیمت و مناسب، زمین مناسب برای ساخت و ساز، ارائه فضاهای تفریح و گذران اوقات فراغت و...

۲- تأثیرات مثبت نواحی شهر بر روستاها: کاهش فقر، رونق فعالیت‌های کشاورزی و اقتصاد روستایی، تسهیل در فرآیند صنعتی شدن نواحی روستایی، توسعه صنعت گردشگری در نواحی روستایی، توانمندسازی اجتماعات روستایی و... (طاهرخانی و رکن‌الدین افتخاری، ۱۳۸۳).

بررسی روابط شهر و حوزه نفوذ یکی از گام‌های اساسی در مطالعات توسعه ناحیه‌ای محسوب می‌شود، چرا که مکانیزم‌های حاکم بر این روابط پیامدهای آشکاری در حیات اقتصادی شهر و حوزه‌های روستایی و به طور کلی نظام سکونتگاهی ناحیه بر جای می‌گذارد (زنگنه، ۱۳۸۵).

روستاهای استان، نیاز به درآمد و نداشتن شغل دیگر توسط بسیاری از روستاییان، انگیزه‌هایی چون دستیابی به سود بیش‌تر، تمایل و رغبت مردم شهر رشت به استفاده از محصولات کشاورزی، دامی و لبنی با کیفیت و غیره مورد توجه بسیاری از روستاییان بوده است. مقایسه ی دو گروه (دست‌فروشان دائمی و متناوب و دوره‌ای) توسط آماره آزمون T برابر ۸/۴۶ شده و اختلاف معناداری بین گروه‌ها از لحاظ رونق اقتصادی برحسب میزان دست‌فروشی محصولات کشاورزی در شهر رشت مشاهده می‌شود. همچنین میزان ضریب هم‌بستگی بین رضایت و رونق اقتصادی دست‌فروشان محصولات کشاورزی در رشت برابر ۰/۴۲۵ شده که با ضریب اطمینان ۹۵ درصد این فاکتورها با هم ارتباط معنادار دارند و میزان ضریب هم‌بستگی بین رضایت دست‌فروشان محصولات کشاورزی و ابعاد کالبدی فضایی و اجتماعی شهر رشت برابر ۰/۵۸۴ شده و فاکتورها با هم ارتباط معنادار دارند.

قیورکا و همکاران^۱ (۲۰۱۲) در پژوهشی به این نتیجه رسیده‌اند که مشارکت شکل گرفته بین شهر و روستا با رعایت اصول توسعه پایدار منجر به افزایش رفاه شهرها و درعین حال حفاظت از منابع روستا می‌گردد.

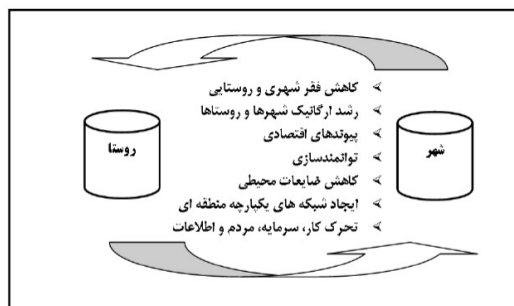
سو و همکاران^۲ (۲۰۱۵) معتقدند که تمرکز جمعیت در نقاط شهری باعث ایجاد عدم توازن بین شهر و روستا از نظر میزان ذخیره و تقاضای نیروی کار می‌شود که باعث ناهمخوان شدن ساختار شغلی هسته‌های شهری و حوزه نفوذ روستایی می‌گردد. این عامل موجب برتری همه‌جانبه شهر نسبت به روستا شده و در نتیجه میزان مهاجرت از روستا به شهر بیشتر خواهد شد.

پیو^۳ (۲۰۱۶) در تحقیقی به این نتیجه رسید که جوانان در نواحی روستایی با رسیدن به سن کار مهاجرت به شهرها را آغاز می‌کنند. با توجه به اینکه سازوکار انطباق این افراد با فضا و

1- Ghiurcăl

2- Su

3- Peou

شکل ۱. پیامدهای توسعه یکپارچه نواحی شهری و روستایی
منبع: (طاهرخانی و رکن‌الدین افتخاری، ۱۳۸۳)

در مجموع روابط اکثر شهرها مخصوصاً شهرهای سنتی و کوچک ایران در گذشته و حال بر اصول زیر استوار است:

- روابط مالکیت سنتی و قدیمی با فرم تغییر شکل یافته آن بعد از اصلاحات ارضی.
- تسلط تجاری روز افزون با تکیه بر افزایش در آمد ملی و سرمایه گذاری بیشتر در شهرها.
- بهره‌برداری وسیع و متمرکز از نیروی انسانی روستاها در شهرها.
- نقش اداری و خدماتی دائم‌التزاید شهرها (نظریان، ۱۳۷۶).
- لذا روابط شهر و روستا در آینده متأثر از مسائلی همانند: نابرابری‌های اقتصادی.
- فنآوری‌های ارتباطی و الکترونیکی.
- رشد آموزش، تخصص و خود آگاهی در بین روستائیان.
- طبیعت‌گرایی شهرنشینان خواهد بود (پاپلی و رجبی سناجردی، ۱۳۸۲).

در همین راستا نظریه رویکرد عملکرد شهر در توسعه روستایی که از آن به عنوان رویکرد یکپارچه کارکردی یاد می‌شود، دارای یک فرض اساسی است به این مضمون: مؤثرترین و کارا ترین راهبرد فضایی برای بهبود توسعه روستایی به توسعه سلسله مراتب شهری متوازن، یکپارچه و بهینه پیوند خورده است (رکن‌الدین افتخاری و ایزدی‌خرامه، ۱۳۸۵).

یکی از عوامل مهم پیدایش و ضرورت ارتباط شهر و روستا نقش اضافه تولید محصولات کشاورزی و دامپروری است که موجب حرکت و جریان اقتصادی میان شهر و روستا می‌گردد که کارکردهای اداری خدماتی و سیاسی شهر نیز برقراری این ارتباط را اجتناب ناپذیر می‌سازد (صرامی، ۱۳۸۲). امروزه با تحولات گسترده اقتصادی- اجتماعی و تکنولوژیک از جمله در زمینه حمل و نقل و راه‌های ارتباطی، روابط شهر و روستا بسیار گسترده و متنوع شده است. این روابط خود را به شکل جریان جمعیت، کالا، عقاید، سرمایه، اطلاعات، و نوآوری نشان می‌دهد. به همین دلیل بسیاری از تحولات و تغییرات در شهرها و روستاها ناشی از کم و کیف روابط بین آن‌ها است. بنابراین لازم است روابط شهری- روستایی در روند برنامه‌ریزی مورد توجه قرار گیرد (گالیتون و همکاران^۱، ۲۰۰۵). برای بررسی روابط شهر و روستا در کشورهای جهان سوم باید توجه داشت که این روابط و نابرابری‌های حاصل از آن اگر چه معمولاً در سطح ملی و بر اساس عوامل و نیروهای شکل دهنده درونی مورد مطالعه قرار می‌گیرد، اما مسلماً تا حد زیادی حاصل روابط بیرونی این کشورها است. بنابراین لازم است نابرابری‌های شهر و روستا را نه تنها در سطح ملی و نیروهای درونی، بلکه در سطح بین‌المللی و در قالب نظام جهانی مورد بررسی قرارداد (سعیدی، ۱۳۷۹). اما

شکل ۲. مدل مفهومی تحقیق

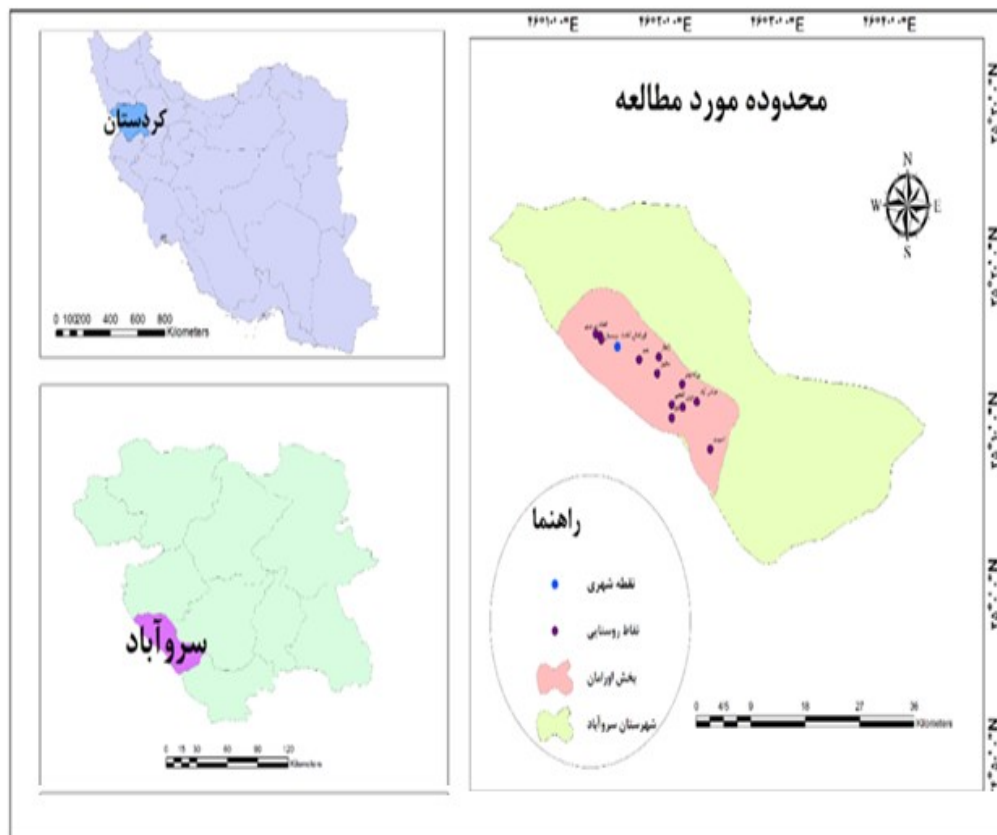
هورامان) جزء شهرستان سروآباد دارای مساحت ۲۲۵ کیلومتر مربع بین، 35° درجه و $06'$ دقیقه تا 35° درجه و $16'$ دقیقه عرض شمالی و 46° درجه $10'$ دقیقه تا 46° درجه و $26'$ دقیقه طول شرقی از نصف‌النهار گرینویچ واقع است. این بخش طبق سرشماری عمومی نفوس و مسکن در سال ۱۳۹۵، دارای دو دهستان (اورامان تخت و شالیار)، یک نقطه شهری (شهر اورامان تخت)، ۱۱ روستای دارای سکنه، ۳ روستای خالی از سکنه، ۲۴۴۵ خانوار و ۸۵۶۶ نفر جمعیت بوده است.

جامعه آماری و تعداد نمونه

جامعه آماری تحقیق شامل خانوارهای بخش اورامان از توابع شهرستان سروآباد در استان کردستان می‌باشند. با توجه به سرشماری سال ۱۳۹۵ این بخش دارای دو دهستان (اورامان تخت و شالیار)، و شامل ۹ روستا دارای سکنه و ۵۳۱۲ نفر جمعیت، مشتمل بر ۱۵۱۲ خانوار می‌باشد.

محدوده مورد مطالعه

استان کردستان یکی از استان‌های ایران به مرکزیت شهر سنندج است که در غرب کشور واقع شده است. شهرستان سروآباد در فاصله ۸۰ کیلومتری شهر سنندج بین 35° درجه و $03'$ دقیقه تا 35° درجه و $25'$ عرض جغرافیایی و 46° درجه و $04'$ دقیقه تا 46° درجه و $43'$ دقیقه طول شرقی از نصف‌النهار گرینویچ قرار گرفته است. تا سال ۱۳۸۲ یکی از بخش‌های شهرستان مریوان بوده و در این سال از شهرستان مریوان مجزا و مستقل شده است. این شهرستان حدود ۱۰۸۷ کیلومترمربع مساحت دارد و در غرب استان کردستان واقع شده است. از طرف غرب به کشور عراق، شمال و شمال غربی به شهرستان مریوان، شمال و شمال شرقی به شهرستان سنندج، جنوب و جنوب غربی به شهرستان پاوه و جنوب شرقی به شهرستان کامیاران محدود می‌شود. شهرستان سروآباد حدود ۲۰ کیلومتر مرز مشترک با کشور عراق دارد. بخش اورامان (در زبان محلی

شکل ۳. معرفی محدوده مورد مطالعه

جدول ۱. تعداد پرسشنامه به تفکیک روستاهای مورد مطالعه

ردیف	نام دهستان	نام آبادی	تعداد خانوار	جمعیت	حجم نمونه
۱	اورامان تخت	کمالا	۱۹۹	۷۵۶	۳۳
۲	اورامان تخت	ویسیان	۷۵	۲۵۱	۱۳
۳	اورامان تخت	رودبر	۱۰۰	۳۲۷	۱۷
۴	شالیار	سلین	۲۰۶	۷۲۳	۳۵
۵	شالیار	کلجی	۶۲	۲۰۸	۱۲
۶	شالیار	ناو	۱۶۴	۵۰۷	۲۷
۷	شالیار	نوین	۲۱۳	۶۹۷	۳۵
۸	شالیار	بلبر	۱۶۵	۵۶۱	۲۷
۹	شالیار	ژیوار	۳۲۸	۱۲۸۲	۵۵
	جمع		۱۵۱۲	۵۳۱۲	۲۵۴

منبع: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۹

از ۲۰ کیلومتر دسته‌بندی شده و میزان تغییرات توسعه و ابعاد آن در سه گروه مقایسه شده‌اند. برای این کار از آنالیز واریانس یک‌طرفه استفاده گردیده است. فرض صفر در آنالیز واریانس، برابر بودن میانگین متغیر وابسته در تمام سطوح متغیر مستقل (فاصله روستا از شهر) است. اگر سطح معنی داری آزمون کمتر از ۰/۰۵ باشد فرض صفر رد خواهد شد. میانگین و انحراف معیار میزان تغییرات توسعه و ابعاد آن در طبقات مختلف فاصله روستا از شهر محاسبه و نتایج در جدول ۴ نشان داده شده است.

برای پی بردن به تفاوت موجود در بین فواصل مختلف روستا از شهر، از آزمون تعقیبی LSD استفاده شده و میزان تغییرات توسعه و ابعاد آن در طبقات مختلف فاصله روستا از شهر دوبه‌دو مقایسه شده‌اند. نتایج آزمون تعقیبی LSD نشان می‌دهد که: میزان تغییرات توسعه در روستاهای بافاصله «کمتر از ۱۰ کیلومتر» به‌طور معنی‌داری بیشتر از روستاهای بافاصله «۲۰-۱۰ کیلومتر» و «بیش از ۲۰ کیلومتر» است. بین روستاهای بافاصله «۲۰-۱۰ کیلومتر» و «بیش از ۲۰ کیلومتر» تفاوت معنی‌داری وجود ندارد. میزان تغییرات بعد اقتصادی در روستاهای بافاصله «کمتر از ۱۰ کیلومتر» به‌طور معنی‌داری بیشتر از روستاهای بافاصله «۲۰-۱۰ کیلومتر» و «بیش از ۲۰ کیلومتر» و در روستاهای بافاصله «۲۰-۱۰ کیلومتر» بیشتر از روستاهای بافاصله «بیش از ۲۰ کیلومتر» است. میزان تغییرات بعد اجتماعی در روستاهای بافاصله «کمتر از ۱۰ کیلومتر» به‌طور معنی‌داری بیشتر از روستاهای بافاصله «۲۰-۱۰ کیلومتر» و «بیش از ۲۰ کیلومتر» است. بین روستاهای بافاصله «۲۰-۱۰ کیلومتر» و «بیش از ۲۰ کیلومتر» تفاوت معنی‌داری وجود ندارد. میزان تغییرات بعد سیاسی و کالبدی در روستاهای بافاصله «کمتر از ۱۰ کیلومتر» به‌طور معنی‌داری بیشتر از روستاهای بافاصله «۲۰-۱۰ کیلومتر» و «بیش از ۲۰ کیلومتر» و در روستاهای بافاصله «بیش از ۲۰ کیلومتر» بیشتر از روستاهای بافاصله «۲۰-۱۰ کیلومتر» است.

تعداد نمونه لازم جهت تکمیل پرسشنامه با استفاده از فرمول کوکران ۳۰۶ خانوار به دست آمد. و برای تعیین تعداد نمونه هر روستا از فرمول^۱ تناسب استفاده شده است.

بحث و یافته‌های پژوهش

یافته‌های توصیفی

در این قسمت به ارائه یافته‌های توصیفی حاصل از پرسشنامه پرداخته می‌شود. به عبارت دیگر، این یافته‌ها بیانگر ویژگی‌های دموگرافیکی و خصوصیات اقتصادی - اجتماعی نمونه آماری تحقیق می‌باشد. در تحلیل جدول یافته‌های توصیفی لازم بذکر است که علت بالا بودن درصد پاسخگویان مرد نسبت به زنان و بالا بودن درصد متاهل‌ها نسبت به مجردها این مقوله است که هدف افراد مورد سنجش در این پژوهش سرپرست‌های خانوار می‌باشد، به همین منظور این قشرها (مردها و متاهل‌ها) درصد بیشتری را به خود اختصاص داده‌اند.

بررسی نرمال بودن توزیع نمرات متغیرها

برای بررسی نرمال بودن توزیع نمرات متغیرها از آزمون کولموگروف - اسمیرنوف استفاده شده است. فرض صفر در این آزمون نرمال بودن توزیع متغیر است. اگر سطح معنی داری آزمون بزرگتر از ۰/۰۵ باشد فرض صفر تایید شده و نتیجه حاصله این چنین می‌باشد که توزیع متغیر مورد نظر نرمال می‌باشد. با توجه به سطوح معنی‌داری به دست آمده نتیجه گرفته می‌شود که تمام متغیرها دارای توزیع نرمال می‌باشند (سطح معنی‌داری بزرگتر از ۰/۰۵).

یافته‌های تحلیلی

جهت بررسی فرضیه اول پژوهش، ابتدا فاصله روستاها از شهر در سه طبقه کمتر از ۱۰ کیلومتر، ۲۰-۱۰ کیلومتر و بیش

۱- ۱۰۰/ بر تعداد کل حجم نمونه (۲۵۴ نفر بر اساس فرمول کوکران) * تعداد خانوار هر روستا

جدول ۲. ویژگی‌های فردی - اجتماعی افراد

جنسیت	سن	وضعیت تاهل	سطح تحصیلات	درآمد ماهیانه
٪۸۳	۲۴-۳۴	٪۲۴	بیسواد	کمتر از ۸۰۰ هزار
	۲۲/۹۷		زیر دیپلم	۸۰۰ تا ۱۲۰۰ هزار
٪۱۷	۴۵-۵۴	٪۷۶	دیپلم	۱۶۰۰ تا ۱۶۰۰ هزار
	۱۹/۳۹		فوق دیپلم	۱۶۰۰ تا ۲ میلیون تومان
٪۱۷	۵۵-۶۴	٪۷۶	لیسانس	بیشتر از ۲ میلیون تومان
	۵/۴۸		فوق لیسانس و بالاتر	۱۰/۹۶
اشتغال	صنعت	خدمات	کشاورز	کارمند
	۱۳/۳۱	۲۹/۷۶	۳۱/۳۳	۲/۰۸
			آزاد	
			۲۳/۴۹	

منبع: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۹

جدول ۳. نتایج آزمون کولموگروف - اسمیرنوف برای بررسی نرمال بودن توزیع متغیرها

تعداد	آماره Z کولموگروف-اسمیرنوف	سطح معنی‌داری
۲۵۴	۱/۱۲۱	۰/۲۷۱
۲۵۴	۰/۹۵۶	۰/۳۲۰
۲۵۴	۱/۲۸۳	۰/۰۸۷
۲۵۴	۱/۲۷۵	۰/۰۸۹
۲۵۴	۱/۳۰۷	۰/۰۶۸
۲۵۴	۱/۲۶۲	۰/۰۹۳
۲۵۴	۱/۲۵۷	۰/۰۹۷
۲۵۴	۱/۲۹۶	۰/۰۷۱
۲۵۴	۱/۳۱۶	۰/۰۶۲
۲۵۴	۱/۲۵۶	۰/۰۹۲
۲۵۴	۱/۲۳۹	۰/۱۰۴
۲۵۴	۰/۹۵۷	۰/۳۱۹
۲۵۴	۱/۲۷۴	۰/۰۸۹
۲۵۴	۱/۳۰۹	۰/۰۶۷

منبع: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۹

بزرگ‌تر از ۰/۰۵ است. بر همین اساس می‌توان اینگونه استدلال نمود که مقوله‌ی میزان ارتباطات مجازی و مراجعه مستقیم به شهر با هم دارای همبستگی معناداری نیستند البته لازم به ذکر است که این عدم معنادار نشان دهنده‌ی مستقل عمل نمودن این دو متغیر نمی‌باشد به طوری که با درک ضریب همبستگی و منفی بودن آن می‌توان این گونه نتیجه‌گیری نمود که با افزایش میزان ارتباطات مجازی، میزان مراجعه‌ی مستقیم به شهر کاهش پیدا می‌کند که این امر باعث گردیده است ضریب همبستگی مستخرج از آزمون منفی شود.

برای بررسی فرض دوم پژوهش مبتنی بر اینکه با افزایش استفاده از فضای مجازی، مراجعه‌ی مستقیم به شهر کمتر می‌شود، ابتدا به دلیل اینکه میزان مراجعه مستقیم به شهر در مقیاس رتبه‌ای کم طبقه است (۵ طبقه) از آزمون همبستگی کندانال استفاده شده و فرض صفر در این آزمون صفر بودن ضریب همبستگی (عدم وجود رابطه) است. اگر سطح معنی‌داری آزمون کمتر از ۰/۰۵ باشد فرض صفر رد خواهد شد. ضریب همبستگی کندانال برابر با ۰/۰۵۲- و سطح معنی‌داری آزمون ۰/۲۹۵ است. با توجه به اینکه سطح معنی‌داری آزمون کندانال

جدول ۴. نتایج آنالیز واریانس یک طرفه برای مقایسه میزان تغییرات توسعه بر اساس فاصله روستا از شهر

متغیرها	منبع تغییرات	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	مقدار F	سطح معنی داری
میزان تغییرات توسعه	بین گروهی	۵/۰۵	۲/۰۰	۳	۱۶/۳۸	۰/۰۰
	درون گروهی	۳۸/۷۰	۲۵۱/۰۰	۰		
	کل	۴۳/۷۵	۲۵۳/۰۰			
بعد اقتصادی	بین گروهی	۶/۸۷	۲/۰۰	۳	۱۶/۷۲	۰/۰۰
	درون گروهی	۵۱/۶۰	۲۵۱/۰۰	۰		
	کل	۵۸/۴۷	۲۵۳/۰۰			
اشتغال	بین گروهی	۵/۷۵	۲/۰۰	۳	۶/۱۹	۰/۰۰
	درون گروهی	۱۱۶/۵۹	۲۵۱/۰۰	۰		
	کل	۱۲۲/۳۳	۲۵۳/۰۰			
کشاورزی	بین گروهی	۵/۳۹	۲/۰۰	۳	۱۷/۱۹	۰/۰۰
	درون گروهی	۳۹/۳۳	۲۵۱/۰۰	۰		
	کل	۴۴/۷۱	۲۵۳/۰۰			
صنعت	بین گروهی	۷/۶۰	۲/۰۰	۴	۵/۹۲	۰/۰۰
	درون گروهی	۱۶۱/۰۱	۲۵۱/۰۰	۱		
	کل	۱۶۸/۶۱	۲۵۳/۰۰			
خدمات	بین گروهی	۱۶/۸۵	۲/۰۰	۸	۲۲/۸۹	۰/۰۰
	درون گروهی	۹۲/۳۷	۲۵۱/۰۰	۰		
	کل	۱۰۹/۲۲	۲۵۳/۰۰			
بعد اجتماعی	بین گروهی	۵/۲۳	۲/۰۰	۳	۱۰/۷۸	۰/۰۰
	درون گروهی	۶۰/۸۹	۲۵۱/۰۰	۰		
	کل	۶۶/۱۲	۲۵۳/۰۰			
آموزشی	بین گروهی	۰/۴۷	۲/۰۰	۰	۰/۴۹	۰/۶۱
	درون گروهی	۱۱۸/۹۱	۲۵۱/۰۰	۰		
	کل	۱۱۹/۳۷	۲۵۳/۰۰			
فرهنگی و ورزشی	بین گروهی	۴/۹۳	۲/۰۰	۲	۸/۹۷	۰/۰۰
	درون گروهی	۶۹/۰۲	۲۵۱/۰۰	۰		
	کل	۷۳/۹۵	۲۵۳/۰۰			
بهداشتی و درمانی	بین گروهی	۱۱/۵۸	۲/۰۰	۶	۱۹/۵۰	۰/۰۰
	درون گروهی	۷۴/۵۰	۲۵۱/۰۰	۰		
	کل	۸۶/۰۸	۲۵۳/۰۰			
جامعه شناسی و روانشناسی	بین گروهی	۱۴/۷۱	۲/۰۰	۷	۹/۰۲	۰/۰۰
	درون گروهی	۲۰۴/۷۳	۲۵۱/۰۰	۱		
	کل	۲۱۹/۴۳	۲۵۳/۰۰			
بعد سیاسی و کالبدی	بین گروهی	۶/۴۹	۲/۰۰	۳	۱۴/۱۹	۰/۰۰
	درون گروهی	۵۷/۳۶	۲۵۱/۰۰	۰		
	کل	۶۳/۸۵	۲۵۳/۰۰			
سیاسی و اداری	بین گروهی	۲/۱۴	۲/۰۰	۱	۲/۷۲	۰/۰۷
	درون گروهی	۹۸/۶۷	۲۵۱/۰۰	۰		
	کل	۱۰۰/۸۰	۲۵۳/۰۰			
کالبدی و زیست محیطی	بین گروهی	۱۳/۶۱	۲/۰۰	۷	۲۵/۰۲	۰/۰۰
	درون گروهی	۶۸/۳۷	۲۵۱/۰۰	۰		
	کل	۸۱/۸۷	۲۵۳/۰۰			

منبع: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۹

جدول ۵. نتایج آزمون تعقیبی LSD برای مقایسه‌های زوجی میزان تغییرات توسعه بر اساس فاصله روستا از شهر

متغیرها	(I) فاصله تا شهر	(J) فاصله تا شهر	میانگین اختلاف (I-J)	خطای معیار اختلاف	سطح معنی‌داری
میزان تغییرات توسعه	کمتر از ۱۰ کیلومتر	۱۰-۲۰ کیلومتر	۰/۳۰۷	۰/۰۶	۰/۰۰
	بیش از ۲۰ کیلومتر	۱۰-۲۰ کیلومتر	۰/۳۵۰	۰/۰۷	۰/۰۰
	بیش از ۲۰ کیلومتر	۱۰-۲۰ کیلومتر	۰/۰۴	۰/۰۶	۰/۴۷
بعد اقتصادی	کمتر از ۱۰ کیلومتر	۱۰-۲۰ کیلومتر	۰/۲۴۵	۰/۰۷	۰/۰۰
	بیش از ۲۰ کیلومتر	۱۰-۲۰ کیلومتر	۰/۴۴۹	۰/۰۸	۰/۰۰
	بیش از ۲۰ کیلومتر	۱۰-۲۰ کیلومتر	۰/۲۰۵	۰/۰۷	۰/۰۰
اشتغال	کمتر از ۱۰ کیلومتر	۱۰-۲۰ کیلومتر	۰/۲۳۳	۰/۱۱	۰/۰۳
	بیش از ۲۰ کیلومتر	۱۰-۲۰ کیلومتر	۰/۴۱۱	۰/۱۲	۰/۰۰
	بیش از ۲۰ کیلومتر	۱۰-۲۰ کیلومتر	۰/۱۸	۰/۱۰	۰/۰۸
کشاورزی	کمتر از ۱۰ کیلومتر	۱۰-۲۰ کیلومتر	-۰/۱۰	۰/۰۶	۰/۱۱
	بیش از ۲۰ کیلومتر	۱۰-۲۰ کیلومتر	۰/۲۴۳	۰/۰۷	۰/۰۰
	بیش از ۲۰ کیلومتر	۱۰-۲۰ کیلومتر	۰/۳۴۳	۰/۰۶	۰/۰۰
صنعت	کمتر از ۱۰ کیلومتر	۱۰-۲۰ کیلومتر	۰/۴۱۲	۰/۱۳	۰/۰۰
	بیش از ۲۰ کیلومتر	۱۰-۲۰ کیلومتر	۰/۳۸۰	۰/۱۴	۰/۰۱
	بیش از ۲۰ کیلومتر	۱۰-۲۰ کیلومتر	-۰/۰۳	۰/۱۲	۰/۷۹
خدمات	کمتر از ۱۰ کیلومتر	۱۰-۲۰ کیلومتر	۰/۳۸۸	۰/۱۰	۰/۰۰
	بیش از ۲۰ کیلومتر	۱۰-۲۰ کیلومتر	۰/۷۰۴	۰/۱۰	۰/۰۰
	بیش از ۲۰ کیلومتر	۱۰-۲۰ کیلومتر	۰/۳۱۶	۰/۰۹	۰/۰۰
بعد اجتماعی	کمتر از ۱۰ کیلومتر	۱۰-۲۰ کیلومتر	۰/۳۳۳	۰/۰۸	۰/۰۰
	بیش از ۲۰ کیلومتر	۱۰-۲۰ کیلومتر	۰/۳۳۱	۰/۰۸	۰/۰۰
	بیش از ۲۰ کیلومتر	۱۰-۲۰ کیلومتر	۰/۰۰	۰/۰۷	۰/۹۷
فرهنگی و ورزشی	کمتر از ۱۰ کیلومتر	۱۰-۲۰ کیلومتر	۰/۲۸۴	۰/۰۸	۰/۰۰
	بیش از ۲۰ کیلومتر	۱۰-۲۰ کیلومتر	۰/۳۱۹	۰/۰۹	۰/۰۰
	بیش از ۲۰ کیلومتر	۱۰-۲۰ کیلومتر	۰/۰۸	۰/۰۸	۰/۳۲
بهداشتی و درمانی	کمتر از ۱۰ کیلومتر	۱۰-۲۰ کیلومتر	۰/۴۸۵	۰/۰۹	۰/۰۰
	بیش از ۲۰ کیلومتر	۱۰-۲۰ کیلومتر	۰/۵۰۸	۰/۰۹	۰/۰۰
	بیش از ۲۰ کیلومتر	۱۰-۲۰ کیلومتر	۰/۰۲	۰/۰۸	۰/۷۸
جامعه‌شناسی و روانشناسی	کمتر از ۱۰ کیلومتر	۱۰-۲۰ کیلومتر	۰/۵۹۹	۰/۱۴	۰/۰۰
	بیش از ۲۰ کیلومتر	۱۰-۲۰ کیلومتر	۰/۳۷۵	۰/۱۶	۰/۰۲
	بیش از ۲۰ کیلومتر	۱۰-۲۰ کیلومتر	-۰/۲۲	۰/۱۳	۰/۱۰
بعد سیاسی و کالبدی	کمتر از ۱۰ کیلومتر	۱۰-۲۰ کیلومتر	۰/۳۹۵	۰/۰۸	۰/۰۰
	بیش از ۲۰ کیلومتر	۱۰-۲۰ کیلومتر	۰/۲۱۶	۰/۰۸	۰/۰۱
	بیش از ۲۰ کیلومتر	۱۰-۲۰ کیلومتر	-۰/۱۷۹	۰/۰۷	۰/۰۱
کالبدی و زیست محیطی	کمتر از ۱۰ کیلومتر	۱۰-۲۰ کیلومتر	۰/۵۶۷	۰/۰۸	۰/۰۰
	بیش از ۲۰ کیلومتر	۱۰-۲۰ کیلومتر	۰/۲۷۴	۰/۰۹	۰/۰۰
	بیش از ۲۰ کیلومتر	۱۰-۲۰ کیلومتر	-۰/۲۹۱	۰/۰۸	۰/۰۰

منبع: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۹

جدول ۶. آزمون همبستگی کندال برای میزان ارتباطات مجازی و میزان مراجعه مستقیم به شهر (جهت بررسی فرضیه دوم)

میزان مراجعه مستقیم به شهر	
ضریب همبستگی	-۰/۰۵۲
میزان ارتباطات مجازی	۰/۲۹۵
تعداد	۲۵۴

منبع: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۹

می‌کنند در خریدهای روزانه به بازارهای نزدیک مراجعه نمایند. ولی در مراجعه به بازار هفتگی و اصلی که قدرت انتخاب بیشتری حاصل می‌شود و با توجه به امکان دسترسی به وسایل نقلیه‌ای که در روستا و یا پیرامون روستا وجود دارد بُعد مسافت اهمیت کمتری پیدا می‌کند. در بررسی عامل بُعد مسافت در بازارهای چون شرکت تعاونی روستایی و جهاد کشاورزی که با توجه به ایجاد حوزه نفوذ شرکت‌ها و تعاونی‌ها برپا می‌شود روستاییان در انتخاب محل بازار دارای قدرت تصمیم‌گیری نهایی نیستند، بلکه حوزه نفوذ بازارها مبنای تصمیم‌گیرنده می‌باشد. البته که لازم بذکر است که خود شرکت تعاونی و جهاد کشاورزی در مشخص نمودن حوزه نفوذ این مراکز به مقوله بُعد مسافت می‌پردازند و برای آن درجه اهمیت قائل می‌شوند.

در بررسی فرضیه سوم پژوهش که به بررسی نقش بازارها و نهادها واقع در شهرهای کوچک در جذب و بازاریابی محصولات روستاهای مورد مطالعه پرداخته شده است ابتدا به منظور سنجش شاخص فوق از آزمون‌های مان‌وایتنی، کای اسکوئر و اسپیرمن استفاده شده است. برای مقایسه جذب و بازاریابی محصولات در دو ناحیه روستاهای با فاصله کمتر از ۱۰ کیلومتر و روستاهای با فاصله بین ۱۰ تا ۲۰ کیلومتر از آزمون مان‌وایتنی استفاده شد که نشان داد بین دو ناحیه در جذب و بازاریابی محصولات در بازار روز، بازار اصلی، شرکت تعاونی روستایی و جهاد کشاورزی معنا داری در سطح ۰/۰۵ وجود دارد. در مقوله نقش بازار روزمره و هفتگی عامل در دست رس بودن در بازار روز و امکان مراجعه روزانه به آن با توجه به بُعد مسافت از اهمیت بیشتری برخوردار است. به همین منظور روستاییان برای تأمین نیازهای خود سعی

جدول ۷. بررسی نقش بازارها و نهادهای محلی در جذب و بازاریابی محصولات در روستاهای مورد نظر - آزمون مان‌وایتنی

متغیر	گروه‌ها	حجم نمونه	میانگین رتبه	مان‌وایتنی	معناداری
بازار هفتگی	کمتر از ۱۰ کیلومتر	۹۶	۸۸/۷۹	۳۸۶۳/۰۰	۰/۲۳۲ NS
	۱۰-۲۰ کیلومتر	۸۸	۹۷/۵۴		
بازار روز	کمتر از ۱۰ کیلومتر	۹۶	۸۱/۹۰	۳۲۰۶/۵۰۰	۰/۰۰۲ **
	۱۰-۲۰ کیلومتر	۸۸	۱۰۴/۰۶		
بازار اصلی	کمتر از ۱۰ کیلومتر	۹۶	۸۲/۲۴	۳۲۳۹/۰۰	۰/۰۰۷ **
	۱۰-۲۰ کیلومتر	۸۶	۱۰۱/۸۴		
شرکت تعاونی روستایی	کمتر از ۱۰ کیلومتر	۹۶	۷۶/۸۲	۲۷۱۹/۰۰	۰/۰۰۰ **
	۱۰-۲۰ کیلومتر	۸۷	۱۰۸/۷۵		
جهاد کشاورزی	کمتر از ۱۰ کیلومتر	۹۶	۷۸/۱۷	۲۸۴۸/۰۰	۰/۰۰۰ **
	۱۰-۲۰ کیلومتر	۸۷	۱۰۷/۲۶		
سایر	کمتر از ۱۰ کیلومتر	۲۷	۵۰/۶۵	۹۸۹/۵۰۰	۰/۵۹۱ NS
	۱۰-۲۰ کیلومتر	۷۸	۵۳/۸۱		

مأخذ: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۹ سطح معناداری تا ۹۹٪ (***) سطح معناداری تا ۹۵٪ (*) عدم معناداری (NS)

فرضیه اول، باید گفت شهر مورد نظر در جذب و بازاریابی محصولات نقش بسزایی دارد به طوری که از طریق آزمون‌های مان واینتی، اسپیرمن، کای اسکوکر و T مستقل این ادعا به تأیید رسید.

همچنین نتایج جدول آزمون کای اسکوئر حاکی از آن است که کلیه بازارها و نهادهای موجود در شهر کوچک در جذب و بازاریابی محصولات نقش ایفا می‌نمایند، زیرا سطح معناداری بدست آمده در حد ۹۹ درصد می‌باشد. در یک ارزیابی کلی از نتایج حاصل از روابط مطرح شده در این بخش در راستای اثبات

جدول ۸. بررسی و مقایسه بازارها و نهادهای در جذب محصولات محلی روستاهای پیرامون - آزمون کای اسکوئر

متغیر	کای اسکوئر	درجه آزادی	معناداری
بازار هفتگی	۱۴۰/۷۷۷	۴	۰/۰۰۰ **
بازار روز	۱۷۲/۹۷۸	۴	۰/۰۰۰ **
بازار اصلی	۱۳۰/۱۳۰	۴	۰/۰۰۰ **
شرکت تعاونی روستایی	۷۶/۲۱۱	۳	۰/۰۰۰ **
جهاد کشاورزی	۱۲۰/۷۰۳	۴	۰/۰۰۰ **
سایر	۱۴۰/۴۱۵	۴	۰/۰۰۰ **

مأخذ: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۹ سطح معناداری تا ۹۹٪ (***) سطح معناداری تا ۹۵٪ (*) عدم معناداری (NS)

کمتر از ۱۰ کیلومتر، ۲۰-۱۰ کیلومتر و بیش از ۲۰ کیلومتر از شهر تفاوت معنی‌داری ندارند. به عبارتی دیگر، فاصله روستا از شهر بر میزان تغییرات مؤلفه آموزشی و مؤلفه سیاسی و اداری روستاها تأثیر ندارد.

در تبیین نتیجه به دست آمده می‌توان گفت مهم‌ترین نقشی که برای شهرهای کوچک می‌توان بیان نمود، انتقال و تقویت و توسعه در ناحیه تحت نفوذ روستایی باشد. نقشی که امکان می‌دهد هر یک از این شهرها، عملکرد خاص خود را در به‌کارگیری استعدادها و قابلیت‌های توسعه و تحرک شبکه شهری-روستایی در ناحیه موجب گردند. این شهرها می‌توانند ابزاری مناسب برای پیوند روستا-شهری باشند که نقش یک حلقه واسط بین نواحی روستایی و سطوح بالاتر سلسله مراتب شهری را بر عهده گیرند. این امر به افزایش تولیدات کشاورزی، مبادله کالا بین شهر و حومه و مشارکت اقتصادی بین شهر و حومه کمک می‌کند. همچنین تبادل ارتباط به دلیل وجود فاصله کم موجب افزایش ارتباط و انتقال دانش و اطلاعات در روابط

نتیجه‌گیری

نتیجه به دست آمده از فرضیه اول نشان داد که میزان تغییرات توسعه در روستاهای بافاصله کمتر از ۱۰ کیلومتر، ۲۰-۱۰ کیلومتر و بیش از ۲۰ کیلومتر از شهر تفاوت معنی‌داری دارد. به عبارتی دیگر، فاصله روستا از شهر بر میزان تغییرات توسعه روستاها تأثیر دارد. همچنین میزان بعد اقتصادی، بعد اجتماعی و بعد سیاسی و کالبدی در روستاهای بافاصله کمتر از ۱۰ کیلومتر، ۲۰-۱۰ کیلومتر و بیش از ۲۰ کیلومتر از شهر تفاوت معنی‌داری دارند. به عبارتی دیگر، فاصله روستا از شهر بر میزان تغییرات بعد اقتصادی، بعد اجتماعی و بعد سیاسی و کالبدی روستاها تأثیر دارد. در بررسی مؤلفه‌ها هم مشاهده می‌شود که میزان اشتغال، کشاورزی، صنعت، خدمات، فرهنگی و ورزشی، بهداشتی و درمانی، جامعه‌شناسی و روانشناسی و کالبدی و زیست محیطی در روستاهای بافاصله کمتر از ۱۰ کیلومتر، ۲۰-۱۰ کیلومتر و بیش از ۲۰ کیلومتر از شهر تفاوت معنی‌داری دارند. ولی میزان مؤلفه آموزشی و مؤلفه سیاسی و اداری در روستاهای بافاصله

معنی داری وجود ندارد. پژوهشی به منظور مقایسه همخوانی و ناهمخوانی نتیجه به دست آمده توسط محقق یافت نشد. در تبیین عدم رابطه بین میزان ارتباطات مجازی و میزان مراجعه مستقیم به شهر، می توان گفت که افزایش فضای مجازی در روستاها نمی تواند مراجعه به شهر را کاهش دهد. چرا که نیاز به بهره مندی از خدمات و تأمین نیاز، نمی تواند وابسته به فضای مجازی باشد و افراد صرف استفاده از فضای مجازی یا عدم استفاده باید نیازها و خواسته های خود را تأمین نمایند که این تأمین می تواند به شکل مستقیم یا غیرمستقیم باشد. همین افزایش استفاده از فضای مجازی نمی تواند نشان دهنده تقویت و توسعه زیرساخت های خدماتی روستا باشد. بنابراین هر دو گروه استفاده کننده از فضای مجازی و افرادی که در فضای مجازی حضور ندارند، می توانند از برخی امکانات و خدمات ممکن است به شکل مستقیم به شهر مراجعه نمایند.

نتیجه به دست آمده از فرضیه سوم پژوهش نشان داد بین دو ناحیه در جذب و بازاریابی محصولات در بازار روز، بازار اصلی، شرکت تعاونی روستایی و جهاد کشاورزی معنا داری در سطح ۰/۰۵ وجود دارد. و همچنین آزمون کای اسکور حاکمی از آن است که کلیه بازارها و نهادهای موجود در شهر کوچک در جذب و بازاریابی محصولات نقش ایفا می نمایند، زیرا سطح معناداری بدست آمده در حد ۹۹ درصد می باشد. در یک ارزیابی کلی از نتایج حاصل از روابط مطرح شده در این بخش در راستای تأیید فرضیه اول، باید گفت شهر مورد نظر در جذب و بازاریابی محصولات نقش بسزایی دارد به طوری که از طریق آزمون های مان وایتنی، اسپیرمن، کای اسکور و T مستقل این ادعا به تأیید رسید.

پیشنهادها

- توسعه مشاغل درآمدزا در روستاهای بخش اورامان
- ایجاد مشاغل درآمدزا با توجه به شرایط منطقه با استفاده

اجتماعی و کالبدی شهرها می شود. حضور در شهر، آشنایی با اصول خانه سازی و شهرسازی و ایجاد همکاری با مهندسان شهری را فراهم می آورد که این نیز موجب تغییرات کالبدی در شهر می گردد. همچنین ارتباط و فاصله نزدیک با شهر موجب ایجاد مشاغل کوچک و بزرگ (برای نمونه گاوداری، مرغ داری و کارگاه های صنایع دستی) در روستاها می گردد؛ چرا که بازار هدفی در نزدیکی روستا برای فروش محصولات وجود دارد که این امر موجب افزایش اشتغال و بهبود وضعیت اقتصادی می گردد. به طور کلی می توان گفت که به دلیل اینکه امروزه شهر و روستا دو پدیده مجزا از یکدیگر نیستند و به صورت یک سیستم در یک فضای جغرافیایی خاص مطرح هستند بطور کل بر روی یکدیگر اثرگذار می باشند.

نتیجه به دست آمده با پژوهش های رخسار زاده و همکاران (۱۳۹۵)، منشی زاده و صادقی (۱۳۸۹) دیو سالار و همکاران (۱۳۸۹) و قادر مرزی (۱۳۸۳) همخوانی دارد. در تبیین نتیجه فرضیه اول می توان به عدم تأثیر فاصله روستا از شهر بر میزان تغییرات مؤلفه آموزشی و مؤلفه سیاسی و اداری روستاها، می توان اینگونه بیان نمود که برنامه توسعه آموزشی، اداری و سیاسی که طراحی می شود شامل تمامی سازمان ها و ارگان های کشور می باشد که تمامی مراکز جمعیتی اعم از شهرها، روستاها نیز باید از این برنامه تبعیت نمایند و از آن بهره گیرند. بنابراین بعد مسافت و دسترسی با شهر نمی تواند توسعه آموزشی، اداری و سیاسی را تحت تأثیر قرار دهد چرا که سیستم آموزشی که در شهر بکار برده می شود در روستاها نیز بکار برده می شود. نظام اداری نیز مجبور به تبعیت از نظام اداری سیاسی کشور می باشد. بنابراین صرف وجود دسترسی و فاصله بین شهر و روستا نمی تواند تغییرات مؤلفه آموزشی و مؤلفه سیاسی و اداری روستاها را تحت تأثیر قرار دهد.

نتیجه به دست آمده از فرضیه دوم نشان داد که بین میزان ارتباطات مجازی و میزان مراجعه مستقیم به شهر رابطه

➤ ایجاد مراکز مطالعاتی و تحقیقاتی در روستا برای شناسایی

و رفع مشکلات روستا به منظور دستیابی به توسعه پایدار

سپاسگزاری

مقاله حاضر برگرفته از پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه

تبریز در رشته جغرافیا و برنامه ریزی روستایی می باشد. بدینوسیله

قدردانی می گردد.

از تسهیلات ارزان قیمت.

➤ اولویت یکسان قائل شدن به همه نیازهای شهری و

روستایی جهت تعدیل در روابط شهر و روستاهای

مورد مطالعه.

➤ استفاده از پتانسیل های موجود در روستاها جهت گسترش

صنعت توریسم

➤ ایجاد شبکه های اینترنتی و الکترونیکی به منظور یادگیری

بهتر روستاییان و کشاورزان

منابع

رخسارزاده، ا. پورفیکوئی، ع. قرشی، م. ۱۳۹۵. تحلیل عوامل
تاثیرگذار در پیوند روستایی - شهری در شهر آستارا،
مطالعات برنامه ریزی سکونتگاه های انسانی، ۳۵ (۱۱): ۱۶-
۱.

خدابنده لو، ه. و علیزاده طولی، م. ۱۳۹۶. نقش گردشگری
روستایی در روابط شهر و روستا مطالعه موردی: جزیره قشم،
اولین همایش اندیشه ها و فناوری های نوین در علوم
جغرافیایی

رضوانی، م. ر. گلی، ع. ۱۳۸۶. نقش و عملکرد شهرهای کوچک
در توسعه روستایی با استفاده از روش تحلیل شبکه مورد
دهستان رونیز شهرستان استهبان، پژوهش های جغرافیایی،
۶۱: ۴۵-۵۸.

رومیانی، ا.، عینالی، ج.، و اصغری زمانی، ا. ۱۳۹۷. کاربرد
فناوری اطلاعات و ارتباطات در تقویت روابط شهر و روستا
(مطالعه موردی شهر زنجان و پیرامون)، فصلنامه مطالعات
ساختار و کارکرد شهر، ۱۷(۵).

رحیمی، ع.، و در زاده مهر، ع. ۱۳۹۶. بررسی روابط متقابل شهر
و روستا و نقش آن در توسعه روستایی (مطالعه موردی:
روستاهای شهرستان زابل)، یازدهمین کنگره ملی پیشگامان

امکچی، ح. ۱۳۸۳. شهر میانی و نقش آن در چارچوب توسعه
ملی. چاپ اول، انتشارات مرکز مطالعات و تحقیقات
شهرسازی و معماری ایران، تهران.

پاپلی یزدی، م. رجبی سناجردی، ح. ۱۳۸۲. نظریه های شهر و
پیرامون، چتپ چهارم، انتشارات سمت، تهران.

پورطاهری، م. رکن الدین افتخاری، ع. آزاد هدایت، ح. رضوانی،
م. ۱۳۹۳. شناسایی و تحلیل نقش تعاملات روستایی -
شهری در توسعه روستایی، مطالعه موردی: استان کرکوک
عراق، پژوهش های روستایی، ۶ (۳): ۶۵۴-۶۳۵.

حنیفی، ر. ۱۳۹۸. تأثیر روابط متقابل شهر و روستا در توسعه
یافتگی روستای ریحان آباد، شهرستان ارومیه، چهارمین
کنگره بین المللی توسعه کشاورزی، منابع طبیعی، محیط
زیست و گردشگری ایـــــران،

تبریز، <https://civilica.com/doc/972712>

خراط زبردست، ا. ۱۳۸۳. اندازه شهر، چاپ اول، انتشارات مرکز
مطالعات و تحقیقات شهرسازی و معماری ایران، تهران.

خانی، ا. ۱۳۹۷. بررسی روابط مالی و اقتصادی در افزایش
مهاجرت از روستا به شهر، کنفرانس ملی مطالعات نوین
اقتصاد، مدیریت و حسابداری در ایران.

- پیشرفت. میکائیکی، ج. سرزهی، ز. اسکندری ثانی، م. ۱۳۹۵. کارکرد فضایی شهرهای کوچک در ارتباط با روستاهای پیرامون (مورد: شهر سریشه)، فصلنامه اقتصاد فضا و توسعه روستایی، ۵ (۱): ۴۳-۶۰.
- نظریان، ا. ۱۳۷۶. سیر تحول روابط شهر و روستا در ایران، مجموعه مقالات جغرافیا، مشهد مقدس به کوشش محمدحسین پاپلی یزدی، بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی، مشهد.
- ناظمی شادباش، ن. اصغری، ح. پور شیخیان، ع. آمار، ت. ۱۳۹۹. نقش روابط متقابل شهر و روستا در توسعه سکونتگاه‌های پیرامون کلانشهر رشت مورد: ناحیه پیراشهر خمام. <https://civilica.com/doc/1190186>
- نوروزی، ا. ۱۳۹۸. شناخت نظریات مطرح در روابط متقابل شهر و روستا در جهان و ایران جهت دستیابی به توسعه پایدار، فصلنامه معماری سبز، ۱، دوره ۵.
- یاسوری، م. سجودی، م. ۱۳۹۹. بررسی نقش بازارهای روز عرضه ی محصولات روستایی در تقویت روابط شهر و روستا (نمونه: شهر رشت) <https://civilica.com/doc/1145972>
- Clayton, B.D - Dent, D - Dubois. 2005. Rural Planning in Developing Countries, Earthscan Publication Ltd London.
- Constantin. 2012. Rural-Urban Relations in the context of Sustainable Development. Case Study: Cujeidiu Valley Basin. Neamt County, Lucrări Științifice vol, 55: 321-331
- Egziabher, T. 2004. small Businesses, in small towns of the Eastn Amhara Region , nature and Economic performance, university, of, Wsconsion.
- Gaile, G. 1992. Improving Rural, Urban Linkages Through small Towns.
- Ghiurcăl, A. Lămășanu, A. Mihai, F. 2012. Rural-Urban Relations in the context of Sustainable Development. Case Study: Cujeidiu Valley
- رکن الدین افتخاری، ع. ایزدی خرامه، ح. ۱۳۸۵. تحلیلی بر رویکرد مکان یابی و توزیع خدمات در مناطق روستایی: بررسی تطبیقی رویکرد کارکردهای شهری در توسعه روستایی و UFRD و مدل تخصیص مکانی (LA)، فصلنامه تحقیقات جغرافیایی، ۲ (۴): ۳۱-۶۶.
- زنگنه، ی. ۱۳۸۵. روابط شهر سبزوار با حوزه نفوذ آن، مجله دانشگاه سبزوار، ۱ (۱): ۷۵ - ۵۹.
- دوستدارفستکه، ریحانه و دادرس، حسن و ناظمی شادباش، تقی. ۱۳۹۵. بررسی روابط متقابل شهر و روستا و تعادل بین آنها، دومین کنفرانس بین المللی یافته‌های نوین علوم و تکنولوژی، قم.
- سعیدی، ع. ۱۳۷۹. مبانی جغرافیای روستایی، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها انتشارات سمت، تهران.
- شکویی، ح. ۱۳۸۰. دیدگاه‌های نو در جغرافیای شهری، چاپ چهارم، انتشارات سمت، تهران.
- صرامی، ح. ۱۳۸۲. علیت‌های محیطی در روابط شهر و روستا، مورد بخش مرکزی شهرستان اصفهان، پایان‌نامه دکتری، دانشگاه اصفهان.
- طاهرخانی، م. رکن‌الدین افتخاری، ع. ۱۳۸۳. تحلیل روابط متقابل شهر و روستا در تحول نواحی روستایی استان قزوین، فصلنامه مدرس علوم انسانی، ۸ (۴): ۷۹-۱۱۲.
- فرید، ی. ۱۳۸۴. جغرافیا و شهر شناسی، چاپ چهارم، انتشارات دانشگاه تبریز، تبریز.
- فنی، ز. ۱۳۸۲. شهرهای کوچک رویکردی دیگر در توسعه منطقه‌ای، چاپ دوم، انتشارات سازمان شهرداری‌های کشور، تهران.
- کمانرودی، م. زنگنه، ا. قلی‌نیا، ص. ۱۳۹۸. پراکنده رویی شهر بابل و تغییر نقش اقتصادی روستاهای پیرامون، فصلنامه اقتصاد فضا و توسعه روستایی، ۸ (۴): ۹۹-۱۱۸.

- Su, C. Liu, T, Chang, H. 2015. Is urbanization narrowing the urban-rural income gap? A crossregional study of China; Habitat International 49: 18-96.
- Tacoli, C. 2003. The links between urban and rural development, Environment and Urbanization, 5:3.
- Tuerah, N. 1997 Rural urban, linkages , and - development, aCase study of Northwest, Indonesia , The university of British Columbia , Cana.
- Basin, Neamt County, Lucrări Științifice – vol. 55: 321-331
- handrek.k.g - titus, M. 2002. small towns and Reginal development.
- Owusu G. 2002. The Role of District capitals in Reginal Development: Linking Small Towns Rural- Urban Linkages and Decentralisation in Ghana.
- Peou, C. 2016. Negotiating rural-urban transformation and life course fluidity: Rural young people and urban sojourn in contemporary Cambodia; Journal of Rural Studies 44: 111-196.

The role of small towns in the spatial evolution of villages (Case study: villages of Oraman district)

Saeed Sajadi^{1*} and hosaen karimzada²

Submitted: 16 February 2021

Accepted: 23 September 2021

Abstract

According to the current situation, urban and rural relations are not two separate and unnecessary phenomena from each other. Guide and ultimately lead to the development of each. Therefore, the purpose of this study is to investigate the role of small towns in the spatial evolution of surrounding villages in which the Oraman section has been selected as the study area. The research method is applied in terms of purpose and descriptive-analytical in terms of the nature of data collection That is based on library studies and questionnaires. The statistical population of the study includes the head of the rural household in the study area. The number of heads of households was 1512 people, which according to the calculation of the Cochran's formula was 307, and then by applying the Cochran's correction formula, 254 heads of households were selected for the sample and questioned. The results of this study indicate that in part of the first hypothesis showed that the rate of development change in villages with a distance of less than 10 km, 10-20 km and more than 20 km from the city is significantly different. In other words, the distance from the village to the city affects the rate of change in rural development. Also, the level of economic dimension, social dimension and political and physical dimension in villages with a distance of less than 10 km, 10-20 km and more than 20 km from the city are significantly different. In other words, the distance of the village from the city affects the rate of change in the economic, social and political and physical dimensions of the villages. The study of components also shows that the rate of employment, agriculture, industry, services, culture and sports, health, sociology and psychological and physical and environmental in villages with a distance of less than 10 km, 10-20 km and more than 20 km They have a significant difference from the city and in the second hypothesis section showed that there is no significant relationship between the amount of virtual communication and the amount of direct visits to the city. No research was found to compare the consistency and inconsistency of the result obtained by the researcher. Explaining the lack of relationship between the amount of virtual communication and the amount of direct visits to the city, it can be said that increasing cyberspace in rural areas can not reduce visits to the city. Because the need to use services and needs can not be dependent on cyberspace, and people just using cyberspace or not to use must meet their needs and desires, which can be direct or indirect.

Keywords: distance, small towns, Spatial developments, Villages and districts of Oraman County.

1 - Graduate of Geography and Rural Planning, University of Tabriz, Iran

2 - Faculty member of the Department of Geography, University of Tabriz, Iran

(*- Corresponding author Email: saeedsajadi.geo@gmail.com)

DOI: 10.22048/rdsj.2021.273727.1919